

Engelli Genç Kadınlar ve Sivil Katılım

Bahar Yavuz

Engelli Genç Kadınlar ve Sivil Katılım

Hazırlayan: Bahar Yavuz

Engelli Kadın Derneği

Grafik tasarım: GÜngör Genç

Görsel betimlemeleri: Ennur Gizem Kök

Engelli Kadın Derneği (ENG-KAD) bir grup engelli kadın tarafından 2011 yılında kuruldu. Kuruluş nedeni hem engellilik hem de kadın hareketinde kendilerinin temsil edilmediklerini farketmiş olmalarıdır. ENG-KAD 2011 yılından beri engelli kadınların dayanışarak beraber güçlenmesini hedefliyor. Bu kapsamda, engelli kadınların hak temelli güçlenmesine, kadın kuruluşlarının engellilik bakışına, medyadaki dilin değiştirilmesine, BM birimlerinin ve sözleşme komitelerinin Türkiye'deki engelli kadınların durumunu, farketmesine, bağımsız yaşam hakkının daha iyi anlaşılmasına katkı sunan çalışmalar, raporlar hazırlıyor.

Bahar Yavuz, 2017 Yılında Boğaziçi Üniversitesi psikoloji bölümünden mezun oldu. Üniversiteye başladığı ilk yıllardan itibaren engellilik alanında hak temelli çalışan sivil toplum kuruluşlarında aktif görev aldı. EGED'in kurucu ve yönetim kurulu üyesi oldu, Engelsiz Erişim Derneği'nin proje ve etkinlik gruplarında aktif olarak yer aldı, bir dönem EEEH Dergi yazar ekibindeydi. 2015 Yılından itibaren ENG-KAD proje ve etkinliklerinin bir parçası olmaya gayret göstermek. Şu anda Engelli Kadın Derneği proje koordinatörlüğünü yürütmekte ve Bilgi Üniversitesi'nde travma ve Afet Çalışmaları Ruh Sağlığı programında "engelli bireylerde travma sonrası büyüme ve ilişkili faktörler" başlıklı tezini tamamlamaya çalışmaktadır.

Başlarken

Merhaba

Ben kör bir genç kadınıım. Bu broşürü hazırladım. Doğuştan herkesle aynı şartlara sahip değiliz. Eğitim, sağlık gibi temel haklarımıza herkes gibi erişemiyoruz. Bunlar için bazılarımızın akrabası, arkadaş desteği var. Bazılarımız tek başına çalışıyor. Çok basit şeylerde bile biz daha çok çabalıyoruz. Engelli olmayanlardan daha çok çalışmak gerekiyor. Her zaman doğru yeri bilemiyoruz.

Acil şeyleri yanımızdakilere soruyoruz. Bilenler cevap veriyor. Bazen de duyduğumuz bazı şeyleri kullanıyoruz. Bir de bizim için “gelmiyorlar. Sormuyorlar.” diyorlar. Bunlar bahane. Hala bunun için pek bir şey değişmedi.

Artık bir şeyler değişmeli. Bizim için olan şeylerde, bizsiz karar verilmemeli. Bunun için engelli kız kardeşlerim için yazmaya karar verdim. Artık pasif olmak istemiyoruz. Sorunlar için harekete geçelim. Şimdi dayanışma zamanı. Böylece güçlenelim istiyorum.

Sevgi ve dayanışmayla

Yararlı Kavramlar

Sivil Katılım

Sivil katılım, bireylerin, sivil toplumun ve sivil toplum kuruluşlarının genel olarak kamu otoritelerinin karar alma süreçlerine katılımını ifade eder. Kadın, genç ve engellilerin, içinde yaşadıkları toplumu iyileştirmek için çalışmaları bir sivil katılımıdır. Sivil katılım, oy vermeyi, ortak eylemde bulunmayı, aktivizmi ve yaşanan toplumla etkileşimi içerir.

Ayrımcılık

İnsanlara farklı davranılması demektir. Hangi bahanelerle? Irk, sınıf, kast, din, düşünce, cinsiyet, toplumsal cinsiyet, dil, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, cinsiyet özellikleri, yaş, engel durumu ve diğer sebepler. Böylece insanlar haklarını alamazlar. Hizmetlere ulaşamazlar. Türleri vardır.

- **Doğrudan ayrımcılık olduğunda:** Hizmetleri iyi alamayız. Haklarımızı kullanamayız. Engellilerin bazı eğitimleri alamaması buna örnektir.
- **Dolaylı ayrımcılık:** Herkes için diye söylenir. Fakat engelli bireyler için bir şey yapılmaz. Böylece dolaylı ayrımcılık olur. Herkes gelsin dedikleri bir yere engellinin gidememesi buna örnektir.
- **Kesişimsel ayrımcılık:** Diğer insanlardan farklı birden çok özelliğimiz olabilir. Bu yüzden farklı davranılması böyle bir ayrımcılıktır. Genç engelli kadınları politikacıların, çalışanların vb. kimsenin düşünmemesi gibi.

Sağlamcılık

Herkes tam olmalıdır der. Bedensel, zihinsel ya da ruhsal farklılıkları küçümser. Mekanlar, uygulamalar, meslekler, ilişkilerde görebiliriz. Örnekler: “Hasta adam”, “geri zekalı”, “Ruh hastası”, “embesil”, “kör nokta”, “tekerlekli sandalyeye bağımlı/mahkum”, “.. durumlara sağır olmak”. Davranışla ilgili örnekler: engellilerin hatalarını abartmak / toplantıya “gelemez” diye çağdırmamak / engelliye durumuyla ilgili ders vermek / engelli ihtiyaçlarını söyleyince “tepki gösterdiğini” söylemek / “daha iyi olmaya çalışmıyorsun” demek / işe bakmamak, engeli ön plana çıkarmak / engellilerin yük olduğunu söylemek / “engelliler her şeyi kendi başına yapmalı” demek / gizli sakatlığı reddetmek / geçici ile sürekli sakatlığı karşılaştırmak / engellinin durumunu küçümsemek, rahatını bozmamak.

Erişilebilirlik

Sosyal ve ekonomik faaliyetler, çevre, kamusal ve özel alanlar, hizmetler, yazılı veya görsel materyaller içindir.

Amaç herkesin her ortam ve koşulda ulaşabilmesidir.

Erişilebilirlik için fiziksel, teknolojiyle ilgili ve soyut ayarlamalar gerekir. Erişilebilirlik için standartlar vardır. Yeni ihtiyaçlarla güncellenir.

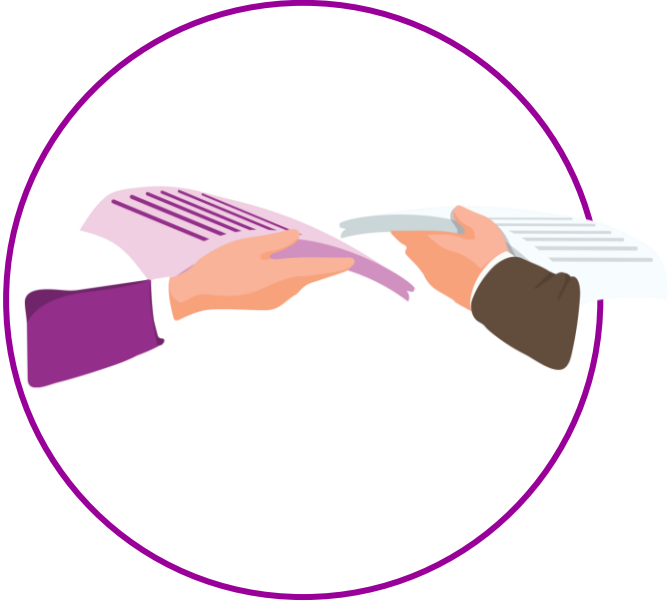
Engelli Genç Kadınların Sivil Katılımı

Taleplerimiz, ihtiyaçlarımız ve projelerimiz var. Bunları gerçekleştirmek istiyoruz. Bunları “sivil katılım” sayesinde iletebiliriz. Yukarıdaki tanımlar önemli. Onlardan sonra bazı önerilerimi paylaşıyorum.

- **Diğer engelli kadınlarla beraber olmak:**

Bazı konularda yalnız olmadığımızı hissederiz. Bize destek olurlar. Böylece güçlü hissederiz ve harekete geçebiliriz. Sorunlarımızı, bilgilerimizi ve deneyimlerimizi rahatça paylaşıyoruz. Kimse bizi suçlamaz, birlikte oluruz. Burda rahatsız olduğumuz zamanları hatırlarız, anlatırız, konuşuruz. Bunlar neyle ilgili: ayrımcılık, sağlamlılık, erişilebilirlik veya başka bir şey. Başka neler etkili olmuştu? Engelli Kadın Derneği böyle bir yer. Ben de dernektenim. Bize yazabilirsiniz.

- **Diğer toplantılara katılmak:**

Böylece başkalarına kendimizi anlatabiliriz. Onları dinleyebiliriz, sorunlarını öğrenebiliriz. Ayrıca beraber bir şeyler yapabiliriz. Bizim için önemli olan konuları anlatırız. Ayrımcılık, sağlamcılık, erişilebilirlik vb. öğrenirler.

- **Sivil katılımıla ilgilenenlerin toplantılarına katılmak:**

Yakınımızda güvendiğimiz birisi vardır. Onunla sivil katılım çalışanların yanına gidebiliriz. Sivil katılım çalışanların genç engelli kadınları bilmediğini öğrendim. Haliyle bilgisizler. Bu yüzden istiyorlar ama bi şey yapamıyorlar. Tanıştırsak daha çok şey öğreniriz. Onlar da bizim sorunlarımızı çalışabilirler.

- **Sosyal medyanın gücü:**

Pandemide, Twitter'dan birçok şey yapıldı. Gençler çok fazla twitter, Youtube vs. kullanıyor. Aktif kişi ve kurumları takip edebiliriz. Kampanyalara katılabiliriz. Sorunlarımızı yazabiliriz ve destek alabiliriz. Eğer büyürse amacımıza ulaşabiliriz.

- **Belediyelere ulaşmak:**

Bu yazıyı yazmadan önce bir toplantı yaptım. Belediyeler erişilebilir değiller. Belediyeler de bunu biliyor. Biz de bunu biliyoruz. Fakat arayabiliriz, yazabiliriz, erişilebilirlik isteyebiliriz. 4982. Sayılı bir kanun var. Yazılı sorular sorabiliyoruz, cevap isteyebiliyoruz. Daha tam erişilebilir değiller. Hizmet almak için, toplantılara katılmak için ısrar edebiliriz.

- **Belediyelerin kurumlarına katılmak:**

Kent konseyleri, belediye meclisleri var. Bunlar gençler, engelliler için olabiliyor. Buralara girebiliriz. Neler var, belediyeye, tanıdıklarımıza, kurumlara sorabiliriz. Ayrımcılık ve sağlamcılık her yerde var. Fakat biz artık yalnız değiliz. Beraber olduğumuz insanlar var ve güçlüyüz.

- **Gündemi takip etmek:**

Bunu en başta yapmalıyız. Türkiye’de her şey sürekli değişiyor. Bizimle ilgili kararlar veriliyor, biz bilmiyoruz. Kötü olabilir ama yeni olan şeyleri bilmek faydalıdır. Maalesef, politik, hukuki ve uygulama yazıları erişilebilir değil. Bunu “sivil katılım” sayesinde duyurabiliriz.

ENGELLİ KADIN DERNEĞİ

THE ASSOCIATION OF WOMEN WITH DISABILITIES

 Adres: Atatürk Blv. No:105/515 Kızılay, Çankaya / Ankara

 Telefon: +90 549 362 31 50

 www.engellikadin.org.tr

 www.facebook.com/engellikadin

 www.twitter.com/eng_kad

 www.instagram.com/engellikadinderneği